

Biblická hodina

17.06.2021

Pieseň: Žalm č. 19.: „Ó, Bože nado mnou...“

Modlitba: Pane náš, vieme, že bez Teba všetko je márnosť. Len Ty dávaš zmysel nášmu životu svojou milosťou. Keď nás obdarúvaš Tvojou múdrosťou skrze ktorej spoznáваме, že bez viery, bez Tvojej sily to nepôjde, a nevieme bez Teba chodiť na Tvojej ceste, aby sme každé ráno a každý večer vedeli spolu s Tebou hovoriť. Vieme, že má zmysel naše utrpenie, má zmysel naša radosť, má zmysel náš smútok, má zmysel čítanie Svätého Písma, lebo v ňom nachádzame Tvoju vôľu.

Ďakujeme Ti Pane, že patríme do takého spoločenstva, kde členovia volajú Tvoje meno, keď potrebujú pomoc. My všetci počujeme Tvoje povzbudenie. Prosíme od Teba, telesnú a duchovnú obnovu, aby sme sa ešte veľakrát stretli okolo Slova Božieho. Prosíme Ťa, o Tvoju silu v našom živote, v našich rodinách, lebo Ty poznáš naše situácie. Skrze Ducha Svätého pomôž nám vnímať nielen Kristov kríž, ale aj Jeho vzkriesenie, čo prináša pre nás Tvoj drahý Syn, náš Spasiteľ. Prosíme Ťa, ochraňuj naše cesty, naše duše a naše telo. V mene Ježiša Krista, vypočuj našu modlitbu. Amen.

Starozákonný biblický text: Kazateľ 1,12-18

„Ja, Kazateľ, som bol kráľom nad Izraelom v Jeruzaleme. Predsavzal som si, že budem múdro hľadať a skúmať všetko, čo sa robí pod nebom: ťažkú úlohu dal Boh ľudským synom, aby sa ňou umárali. Videl som všetky skutky, ktoré sa robia pod slnkom, a hľa, všetko je márnosť a honba za vetrom. To, čo je krivé, nemožno narovnať, a s tým, čo chýba, nemožno počítať. Pomyslel som si: „Získal som väčšiu a hojnejšiu múdrosť ako všetci, ktorí predo mnou vládli nad Jeruzalemom, a moje srdce zakúsilo veľa múdrosti a poznania.“ Predsavzal som si, že spoznám múdrosť a poznanie, hlúposť i bláznovstvo. Zistil som však, že aj to je honba za

vetrom. Ved' pri mnohej múdrosti je mnoho mrzutosti a kto zväčšuje poznanie, zväčšuje bolesť."

Milí bratia a milé sestry!

Kniha Kazateľ je jednou z vyučujúcich kníh Starého zákona.

Máme pred sebou jej úvodnú časť. Dôraz sa kladie na kráľovskú hodnosť. A zatiaľ čo prvá kapitola začína s nasledujúcim veršom: „Slová Kazateľa, Dávidovho syna, kráľa v Jeruzaleme." tu už čítame: „Kazateľ, som bol kráľom nad Izraelom v Jeruzaleme." Tento verš poukazuje na Šalamúna, kráľa, ktorý si pýtal a následne aj dostal múdrosť.

Na základe tejto skutočnosti viacerí sa domnievajú, že autorom knihy je Šalamún, ale pravdepodobne sa používa iba jeho osoba na zvýraznenie podstaty. O ňom čítame: „Keď sa celý Izrael dozvedel o rozsudku, ktorý vyniesol kráľ, vážili si kráľa, lebo videli, že pri výkone práva je v ňom Božia múdrosť." (1K 3,28)

Múdrosť je schopnosť, v ktorej človek dokáže rozlíšiť dobré od zlého, ba dokonca si ho aj zvolí. Kazateľ formuluje svoju vlastnú úlohu: skúmať, vytvoriť a hodnotiť všetko, čo sa deje pod oblohou.

Fiktívna úloha kráľa Šalamúna ako nositeľa múdrosti nezaručuje, že samo hovoriaci kazateľ všetkému porozumie.

Máme pred sebou kráľa, ktorý neočakáva, že jeho pokus zlyhá. Čoskoro si musí uvedomiť, že to, čo videl, čo povedal, čo zažil, je všetko absurdné, ako napríklad honba za vetrom. Nezmysel vecí skôr prirovnáva k pokusu o zachytenie vetra, je to zbytočné úsilie.

Hlavná otázka v našom dnešnom biblickom texte je, na čo je dobrá múdrosť? Šalamún zostal v pamäti potomkov, akoby mal všetko. On je ten, ktorý vidí skutočne cez všetko a oceňuje veci, ktoré sa okolo neho dejú. Nech sa začne akékoľvek vyšetovanie, konečným výsledkom v ktorejkoľvek oblasti života je, že všetko je márne. Poznať múdrosť je tiež márne dielo. „Ťažká úloha“

Jeho porovnania dobre ilustrujú činy človeka, ktoré formuluje dost' filozoficky, a to vrcholí skutočnosťou, že meno Božie sa objavuje iba všeobecne v tom, čo hovorí. Pre človeka, ktorý nemá osobného Boha, bude všetko zbytočné úsilie pre jeho život a pre srdce. Múdrosť a poznanie nikdy nebude mať k dispozícii.

Rozdiel medzi múdrosťou a nevedomosťou vedie k výsledku, že jeho rozdeľovanie a posudzovanie nie je pre človeka dobré, pretože čím viac toho človek vie a chápe, tým hlbšie vstupuje do utrpenia.

„To, čo je krivé, nemožno narovnať, a s tým, čo chýba, nemožno počítať”(15.)

Krivka sa nikdy nemôže stať priamkou, pretože ľudský život je cyklus. Ľudská existencia vždy a v každom ohľade poukazuje na deficit. Niečo vždy chýba.

Kazateľ uznáva, že existujú obmedzenia. Jeden je obmedzený v porozumení čohokoľvek. Čo však chce povedať, je to, že jeho osoba je prekážkou rozumu a to, čo zažil, zažil na vlastnej koži. Intelektuálnosť má svoje hranice, lebo keď hľadá spôsob harmonického života, ešte väčšmi trpí.

Všetky bezcenné skutky sú zlé a zavádzajú ľudské srdce. Spôsob, ktorými komunikujú je práve zabudlivosť. Zabudni na Pána. Boh je prítomný v živote človeka, prihovorí sa k človeku a dáva mu tiež možnosť uznania, aby hľadal zmysel a úžitok svojej existencie. Každý človek si to skôr či neskôr uvedomí. Či už človek chce alebo nie, nemôže robiť nič iné, len znova a znova skúmať zmysel svojho života, pretože to núti Bohom dané schopnosti myslieť. Aký je však výsledok výskumu? Žiadny. Zbytočné úsilie.

Zatiaľ čo múdrosť pomáha vidieť veci dobre a dôkladne sa pozrieť na udalosti, malomyselnému uniká márnosť vecí. Keď rozširujeme svoju múdrosť (svoje poznatky), uvedomujeme si iba to, aké veľké sú naše nedostatky. A čokoľvek robíme po chvíli si uvedomíme, že to nemôže zmeniť našu situáciu. Zvyšuje sa iba utrpenie.

„Veď pri mnohej múdrosti je mnoho mrzutosti a kto zväčšuje poznanie, zväčšuje bolesť.”(18)

Celý život hľadáme sami seba. Mnohokrát sú životy tých, ktorí nemyslia, nesnažia sa rozširovať svoje vedomosti, závideniahodným. Tento svet sa rozvíja bez múdrosti a pre tých, ktorí túto rolu hrajú dobre, je svet dokonalý.

Muž, ktorý žije na vlastnú päsť a chce si zariadiť svoj vlastný život, chce kráčať po svojej ceste podľa svojej vlastnej múdrosti, si uvedomuje, že s vlastnou múdrosťou iba zlyhá. Vlastným úsilím sa nemôžeme dostať nikam.

Ale Boh chce a môže začať nové práve so slabými a skrachovanými. Za stavu, keď si uvedomíme, že s vlastnou malou múdrosťou a sebavedomím je všetko márne.

Sokrates tiež vyznal: „Viem, že nič neviem.“

Milí bratia a milé sestry! Pán je Vševediaci a Všemohúci. Je majiteľom múdrosti. Ak v ktorejkoľvek oblasti nášho života dotazom a výskumom najskôr požiadam Pána, aby ma každý deň skúmal, aby bolo moje sebaopoznanie správne a aby som mal jasný vzťah, predovšetkým ktorý sa môže vyvinúť medzi človekom a Bohom skrze krv Ježiša Krista. Amen.

Novozákonný biblický text: Skutky apoštolov 21,27-40

„Keď sa už tých sedem dní chýlilo ku koncu, zbadali ho v chráme Židia z Ázie. Uviedli do zmätku celý dav, položili naňho ruky a kričali: „Muži, Izraeliti! Pomáhajte! To je ten, ktorý všade učí proti národu, proti Zákonu a proti tomuto miestu; ba ešte aj Grékov voviedol do chrámu, čím toto sväté miesto znesvätil.“ V meste s ním totiž predtým videli Efezana Trofima, a tak sa domnievali, že Pavol ho voviedol do chrámu. Celé mesto sa dalo do pohybu a ľud sa začal zbíhať. Chytili Pavla, vyvliekli ho z chrámu a ihneď zavreli brány. Už-už ho chceli zabiť, keď k veliteľovi kohorty prišlo hlásenie, že v celom Jeruzaleme nastal zmätok. Veliteľ si hneď vzal svojich vojakov a stotníkov a zbehol medzi nich. Keď ľudia zazreli veliteľa a vojakov, prestali Pavla biť. Veliteľ sa k nemu priblížil, vzal ho a rozkázal ho spútať dvoma reťazami. Vypytoval sa naňho, kto je a čo vykonal. Ale každý z davu vykrikoval niečo iné. Keď sa veliteľ v tom zmätku nemohol

dozvedieť nič spoľahlivé, rozkázal, aby ho odvedli do pevnosti. Keď prišiel k schodom, museli ho vojaci pre násilie davu nieŤ. Hrnulo sa totiž za ním množstvo ľudí, ktorí kričali: „Preč s ním!“ Vo chvíli, keď ho vovádzali do pevnosti, povedal Pavol veliteľovi: „Smiem ti niečo povedať?“ Veliteľ sa spýtal: „Vieš po grécky? Nie si ty ten Egypt’an, ktorý pred niekoľkými dňami vyvolal vzburu a vyviedol na púšť štyritisíc ozbrojených vzbúrencov?“ Pavol odpovedal: „Ja som Žid z cilícijského Tarzu, občan z nie bezvýznamného mesta. Prosím ťa, dovoľ mi prehovoriť k ľudu.“ Keď mu to veliteľ dovolil, Pavol sa postavil na schody a dal rukou ľudu znamenie. Keď sa rozhostilo hlboké ticho, prihovoriť sa im po hebrejsky:”

Milí bratia a milé sestry!

Židia opäť zasahujú proti služobníkovi Pánovmu. Akoby to bol večný údel toho, ktorý kráčal Pánovou cestou, bol kazateľom slova, a predsa idú proti nemu. Pavol neposlúcha ľudí, nekoná podľa normy, ktorú má svet alebo tradícia židovského náboženstva, ale Duch Svätý riadi jeho činy. Ide, lebo musí ísť. Koná, pretože musí konať. Hovorí, pretože musí rozprávať.

Toto je predmetom otvoreného útoku zo strany členov rozširujúceho sa židovstva. Efezania sú Pavlovi odporcovia. Aj Trofima spoznali, ktorý bol zároveň Efezanom a pôvodom pohan, ktorý sa obrátil k Pánovi.

Efezania sa snažia naladiť dav proti Pavlovi na základe vykonštruovaných obvinení: „To je ten, ktorý všade učí proti národu, proti Zákonu a proti tomuto miestu”.

Je zaujímavé toto obvinenie, veď apoštol Pavol sa práve podieľal na očistnom procese, aby chrám Boží nepoškvnil." Nie je to po prvýkrát. Veď viackrát sa stal terčom ich kritiky, ba aj telesného útoku. Aj o Štefanovi čítame nasledovné: „Postavili falošných svedkov, ktorí hovorili: „Tento človek neprestajne hovorí proti tomuto svätému miestu a proti Zákonu.”

Ani Rimania, ani pohania nemôžu vstúpiť do Božieho chrámu. Kto privedie pohanov, bude čeliť trestu smrti. Židia vtrhli do chrámu, prstom ukazujú na

Pavla, a chcú ho zabiť mimo chrámu. Kto hovorí hlasnejšie, ako keby mal pravdu. Dav sa nezaujíma o pravdu. Sú obvinení: „toto sväté miesto znesvätil“. Rímske úrady však zasiahli.

Štátny orgán zabránil vražde pred fanatickým náboženským šialenstvom. Z toho tiež vidíme, že Boh má osobitný záujem o tých, ktorí ho nasledujú. Tých, ktorých nedokázala od zúrivosti zadržat' ani Božia dôstojnosť, ani svätosť chrámu, hasí strach z pohanskej moci. Svetská moc zachráni Pavla. Je pravda, že apoštola spúťali, ale to je takmer nič v porovnaní s tým, že ho Židia chceli okamžite zabiť. Putá sú prítomné, ale bez vyšetrenia prípadu nebudú robiť nijaké závažné rozsudky. Oproti nepriateľstvu Židov stojí rímske súdnicstvo. Bol to najefektívnejší spôsob, ako potlačiť zúrivosť ľudí. Pavol sa musel dostať do okov rímskej moci, aby sa zbavil svojho ľudu ešte predtým, ako by bol ubitý na smrť. Ich zámerom bolo zabiť ho, ignorujúc všetky právne kroky. „Preč s ním!“ a neskôr po jeho prejave zakričali: „Preč s takýmto zo sveta! Nemá právo, aby žil!“ Ježišovi nasledovníci musia ísť rovnakou cestou utrpenia a potupy ako ich Pán. V Lukášovom evanjeliu čítame: „Tu naraz všetci skríkli:„Preč s ním!“ (Lk 23,18)

Svoju obhajobu začína v hebrejčine. V tomto prejave sa nebráni a nehľadá spôsob, ako uniknúť, ale hovorí o Ježišovom akte v jeho živote a svedčí o svojom Spasiteľovi.

Stačí málo, ktorí pôsobia rozhorčene, šepkajú v pozadí, spolčujú sa s ostatnými a myslia si o sebe, že sú všetci v pohybe, a následne strácajú zdravý rozum.

Pavol po vyjasnení svojej pozície dostane povolenie hovoriť. Nejde o záchranu jeho vlastného života, ale o jeho ľud. Chce viesť cestu životom k tým, ktorí chceli jeho smrť. Pre svoje skutky v chráme i mimo neho poukazuje na to, že potrebujú Spasiteľa. Ktokoľvek udrie do života druhého človeka, bez ohľadu na to, aké je pekné jeho náboženské presvedčenie, je stratený muž. Koho prežiera hnev, neodpustenie a to stále hýbe jeho činmi, bude márne rozprávať krásne zvučné modlitby. Človek je bez Krista stratený. Iba On môže vyslobodiť

človeka z otroctva zla. Pavol známym gestom dáva ľuďom signál, že s nimi hovorí: hovoril v ich jazyku. Poučenie o pravde je veľmi dôležitá vec. Podvedení ľudia nesmú zostať pod oslepujúcim svetlom klamstiev. Božie slovo platí aj dnes a v stanovenom čase všetko vyjde na povrch, lebo Pán má pripravený plán pre život nás všetkých. Amen.

Modlitba:

Náš milostivý Pane! Ďakujeme za vlastné utrpenie a za naše putá zo strany našich nepriateľov, ak je to Tvoja vôľa. Veríme, že i keď my vidíme iba oblaky a prežívame ťažké dni, vždy pracuješ v pozadí a stále sa pripravuješ na naplnenie vlastnej vôle pre naše dobro.

Ďakujeme, že si nás dnes navštívil. Sme Ti vďační, že nie je relevantné naše márne skúmanie. Ďakujeme, že Ty badáš, že Ti otvárame svoje srdcia a že svojím Slovom očistíš, uzdravíš a uvrhneš svetlo na koreň hriechu.

Vyznávame Ti, že my sami iba denne rozmnožujeme hriech. Pomôž nám však, aby sme nešli proti Tvojej vôli. Pomôž nám tolerovať túžbu po moci našich nepriateľov, ale tiež nám pomôž vpustiť Ťa do našich životov ako Všemohúceho a Vševediaceho Hospodina.

Je také dobré upokojiť sa v Tvojej blízkosti, vedieť, že si vlastníkom tohto domu, neviditeľným účastníkom všetkého spolužitia a tichým poslucháčom všetkých rozhovorov.

Prosíme Ťa, aby si nás udržal pred zlom a viedol nás po ceste, na ktorej Ťa budeme vzývať každodenne. Vypočuj nás pre vernosť Ježiša Krista. Amen.

Otče náš:

Požehnanie: „Nech sa stane Pánova vôľa.“ (Sk21,14c)

Pieseň: Chválospev č. 542: „Vstaňte bratia, Kristus volá...”